

Važnost i uporaba slatkog pelina

Drvodelić, Damir

Source / Izvornik: **Gospodarski kalendar 2022., 2021, 233 - 236**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:108:407978>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-18**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Forestry and Wood Technology](#)

Važnost i uporaba slatkog pelina

U svijetu raste oko 480 vrsta pelina dok ih je na našem području moguće pronaći tek 15 vrsta. *Artemisia annua* L., slatki ili jednogodišnji pelin, aromatična biljka azijskog i istočnoeuropskog podrijetla naturalizirana je u cijelom svijetu i smatra se kao lijek protiv žučnih, želučanih i jetrenih tegoba. Iz slatkog pelina se izolira aktivna tvar artemisinin koji se koristi za liječenje malarije u Africi i Latinskoj Americi te pokazuje aktivno djelovanje protiv parazita i virusnih infekcija. Danas je znanstveno dokazano da je jednako učinkovit u borbi protiv raka. Treba naglasiti da artemisinin ima antibakterijsko, antigljivično i antiviralno djelovanje i da uništava širok spektar parazita koji žive u organizmu pa se ujedno može koristiti i preventivno.

Ljekovit i učinkovit u liječenju brojnih tegoba

Poznato je kako je slatki pelin učinkovit i u liječenju želučanih i probavnih problema, temperature, žutice, psorijaze, gubitka apetita, poremećaja krvnih žila, zatvora, problema sa žučnom nadutošću, bolnih menstruacija, boli u zglobovima (reumatizam), kao i kod raznih autoimunih poremećaja. Znanstveno je utvrđeno kako je slatki pelin koristan kod tegoba i poremećaja kao što su anoreksija, nesаница, bolovi u trbuhu i Chronova bolest. Slatki pelin se ponekad primjenjuje izravno na kožu zbog bakterijskih i gljivičnih infekcija, artritisa i drugih bolova u zglobovima, modrica, bolova u živcima i uganuća. U tijeku su brojna znanstvena istraživanja na temu učinkovitosti djelovanja slatkog pelina u liječenju koronavirusa.

Namjena

Alkoholna pića od slatkog pelina u povijesti se nisu pripremala zbog njezove izuzetne gorčine. Osušene grančice slatkoga pelina mogu se staviti u vijenac i poslužiti kao prirodni osvježivač zraka u prostorijama. Eterično ulje pelina sadrži široki spektar bioaktivnih kemijskih spojeva koji imaju široku

primjenu u prehrambenoj i kemijskoj industriji, medicini i dr. Slatki pelin se može uzgajati kao ukrasna, aromatična i ljekovita biljka u kamenjarama ili alpinetumima, vertikalnim zidovima, krovnim vrtovima i različitim posudama ili žardinjerama. Njegova gorčina je veća od gorkog pelina pa se od njega ne može izraditi domaći pelinkovac ili absint.

Tijekom višegodišnje prakse u izradi likera izv.prof.dr.sc. Damir Drvodelić osmislio je recept za domaći liker od gorkog pelina, ali s manje izraženom gorčinom, koja se dobije stavljanjem manje grančica, i unutar boce stavi se jedna grančica slatkog pelina duljine do maksimalno 20 cm, koja će vremenom ispuštati svoju gorčinu i tako poboljšavati boju, miris, okus i kvalitetu likera, a ujedno će poslužiti kao dekoracija u boci.

Na taj način uspješno su spojene ove dvije vrste pelina u jednu lijepu gastronomsku priču i iznenađenje za mnoge, budući da je liker od čistog slatkog pelina previše gorak za piće. Drvodelić je osmislio i kvalitetni i vrlo ljekoviti liker od lišća oraha (orahovac) sa slatkim pelinom te liker od slatkog pelina i koprive za jačanje imuniteta.

Slatki pelin nije zamjena za medicinske lijekove već dopuna liječenju. Proizvodi slatkog pelina su 100 % prirodni. Slatki pelin nema kontraindikacije, što znači kako se može koristiti u svim oblicima praktično u neograničenim količinama i praktično neograničeno dugo. Ipak je poželjno povremeno napraviti pauzu. Za intenzivno liječenje potrebno je 2 mg artemisininu iz slatkog pelina na kilogram tjelesne težine. Tijelo artemisininu jako brzo potroši i gotovo je neophodno tijekom dana unositi dodatne količine u različitim oblicima. Količina artemisininu se svakih 40 minuta prepolovi što znači da dva sata nakon konzumiranja u tijelu nema više korisnih sastojaka slatkog pelina. Intenzivno liječenje traje 10 tjedana. Od slatkog pelina mogu se napraviti mnogi ljekoviti proizvodi poput: kapsula, čaja od suhog lišća, cvjetova ili cvjetnog praha kao dodatka

Boja likera od gorkog pelina s grančicom slatkog pelina duljine oko 20 cm kojim se poboljšava boja, miris, okus i kvaliteta likera a ujedno služi kao dekoracija u boci

Idealna boja domaćeg orahovca sa slatkim pelinom

Boja likera od slatkog pelina i koprive za jačanje imuniteta

hrani, alkoholne tinkture, uljnog macerata, hidrolata, eteričnog ulja, čistog esencijalnog ulja i melema.

Proizvodnja eteričnog ulja

Najveći broj rijetkih plantažera slatkog pelina u Hrvatskoj i susjednim zemljama ima ekološku proizvodnju i destilaciju s ciljem primarne proizvodnje eteričnog ulja slatkog pelina zbog njegove cijene i najbolje iskoristivosti. Najveća koncentracija artemisinina nalazi se u listovima neposredno pred cvjetanje. Tada se lišće žanje srpom ili strojno, i od njega se radi eterično ulje. Prije žetve u plantaži, treba prekinuti s navodnjavanjem barem tjedan dana kako se sadržaj artemisinina ne bi smanjio. Kasnija žetva daje slabe rezultate s obzirom da sadržaj artemisinina i eteričnog ulja padaju. Vegetacijsko razdoblje slatkog pelina od sjemenke do žetve iznosi od 190 do 240 dana, ovisno o klimi i nadmorskoj visini proizvodne površine ili plantaže.

Boja čiste alkoholne tinkture od slatkog pelina

Čuvanje suhog lišća u hermetički zatvorenoj staklenoj posudi s brtvom (lijevo) i boja čaja od sušenog lišća (droge) slatkog pelina (desno)

Prinosi suhog lišća slatkog pelina u plantažama variraju u rasponu od 0,5 do 3,0 t/ha. Novi hibrid slatkog pelina uzgojen u Švicarskoj može doseći sadržaj artemisinina u lišću do 2 %. U posljednje se vrijeme eterično ulje slatkog pelina počinje pojavljivati na tržištu u ponudama svjetskih distributera. Sastav eteričnog ulja pokazuje velike razlike u sadržaju tri glavne komponente (artemizija keton, 1,8-cineole i kamfor) ovisno o globalnom fitogeografskom porijeklu ili provenijenciji. Danas se na tržištu može pronaći i uljni macerat slatkog pelina u 100 % hladno prešanom ulju crnog kima (*Nigella sativa* L.). Suha tvar predstavlja 20 % volumnog udjela macerata, 1:5 volumnih udjela. Navedeni macerat pomaže kod karcinoma, tegoba s plućima i probavnim sustavom. Postoji i čisto esencijalno ulje, 100 % prirodni parni destilat, sa staklenom pipetom koja se koristi u terapijskom liječenju. Eterično ulje je namijenjeno inhaliranju. Tinktura sadrži najveću koncentraciju korisnih sastojaka. U novije vrijeme na tržištu se može pronaći tinktura kao preventiva i za liječenje mnogih bolesti, te za zdravlje cijelog organizma. Radi se o kapima za oralnu uporabu kako bi najdjelotvornije i najbrže ušle u organizam. Tinktura je sastavljena od slatkog pelina, crnog kima, CBD (kanabidiola), željeza i ozona.

Godine istraživanja djelovanja slatkog pelina u sinergiji s ostalim ljekovitim biljkama s ciljem dobivanja jedinstvene, snažne i djelotvorne esencije ili alkoholne tinkture za postizanje dobrog imuniteta, za opće zdravlje, dovele su Drvodelića do recepture za ljekovitu alkoholnu tinkturu pod nazivom „Zdravlje“. Tinktura je koncentracija ekstrakata slatkog pelina u kombinaciji više od 60 vrsta drugih domaćih i stranih biljaka od dijelova korijena, lišća, cvjetova, plodova i sjemenki. Služi za jačanje imuniteta, kao preventiva i liječenje svih bolesti, uključujući one zloćudne.

Veći dio od ukupnog sastava alkoholne koncentrirane tinkture sa slatkim pelinom u kombinaciji više od 60 vrsta drugih domaćih i stranih biljaka od dijelova korijena, lišća, cvjetova, plodova i sjemenki (fotografija: Damir Drvodelić)